

Kuntastrategian päivittäminen valtuustokaudelle 2025-2029

Khall 02.12.2025 § 277
184/00.01.02.00/2025

Julkinen

Valmistelija kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi, p. 044 7500 001.

Kuntalain (410/2015) 37 §:n mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen. Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Strategiaprosessi

Paltamon kunnan strategiaa valtuustokaudelle 2025–2029 on valmisteltu laajana yhteistyönä ja tausta-aineistoa on kerätty mm. kyselyiden ja työpajojen avulla. Strategian laadintatyötä on tehty viime valtuustokaudella toimivaksi todetun strategian pohjalta. Paltamon kunta on mukana Kuntaliiton ja FCG:n USO8-verkostossa kaudella 2025–2026 ja verkostoon kuuluu kuntakohtaisia kehittämispajoja ja kunnan tilanneanalyysi, joita on hyödynnetty strategiaprosessissa. Paltamon strategiaprosessin neuvonantajina on toiminut johtava asiantuntija Timo Nousiainen FCG:lta. USO-verkoston kautta Paltamon kunnalle on koostettu laaja toimintaympäristöaineisto mm. väestökehityksestä, elinvoimasta ja työllisyydestä, hyvinvoinnista ja osallisuudesta, kuntataloudesta ja johtamisesta sekä ympäristöstä.

Päivitetyn strategian tavoitteena on muodostaa yhteinen tahtotila ja pohja päätösten ja valintojen tekemiseen. Strategian visio tähtää vuoteen 2040 ja vision toteuttamiseen tähtäävät tavoitteet on laadittu valtuustokaudelle.

Kuntastrategiatyön tueksi on tehty edellisen valtuustokauden loppupuolella valtuustotyöskentelyn ja strategian toteutumisen arviointi valtuustotyöstä. Arvioinnin tulokset on käyty läpi valtuuston työpajassa 15.4.2025. Arvioinnin tulokset lähetettiin tiedoksi ja työskentelyn pohjaksi nykyisille luottamushenkilöille. Uusi valtuusto aloitti strategiatyöskentelyn tilannekuvaseminaarilla.

Strategiaprosessin keskeiset vaiheet

- Strategiaproessin läpikäynti, johtoryhmän työpaja 12.3.2025
- Valtuustotyöskentelyn ja strategian itsearviointikysely nykyisille valtuutetuille 3-4/2025
- Valtuustoseminaari valtuustotyöskentelyn ja strategian toteutumisen itsearvioinnin tuloksista ja valtuustotyöstä 15.4.2025
- Kunnanvaltuuston tilannekuvaseminaari 10.6.2025
- Strategian päivittämisen käynnistäminen valtuustokaudelle 2025-2029 ja strategiaproessin ohjausryhmän nimeäminen 17.6.2025
- Ohjausryhmän järjestäytyminen ja tilannekuva 11.8.2025
- Ohjausryhmän ensimmäinen kokous 8.9.2025
- Kunnanvaltuuston strategiatyöpaja I 8.9.2025
- Kuntalaiskysely 10.9. – 1.10.2025
- Ohjausryhmän toinen kokous 6.10.2025
- Kunnanvaltuuston strategiatyöpaja II 21.10.2025
- Henkilöstön ja sidosryhmien työpajat 27.10.2025
- Ohjausryhmän kolmas kokous 3.11.2025
- Ohjausryhmän neljäs kokous 24.11.2025
- Johtoryhmän kokous 25.11. (luonnoksen viimeistely)
- Käsittely kunnanhallituksessa 2.12.2025
- Käsittely kunnanvaltuustossa 11.12.2025.

Osallisuus

Strategiaa on valmisteltu yhteistyössä asukkaiden, henkilöstön, valtuutettujen ja sidosryhmien kanssa. Osana valmistelua on tehty kuntalaiskysely ja useita työpajoja. Kuntalaiskyselyyn saatiin yhteensä 241 vastausta, joista 104 vastausta oli alle 18-vuotiailta. Kaikkien vastaajien kesken tärkeimmäksi arvoksi nousi positiivisuus. Myös tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus sekä yhteisöllisyys koettiin tärkeiksi arvoiksi. Tulosten mukaan Paltamon vahvuuksia ovat mm. luonto, liikenneyhteydet, palvelut ja yhteisö.

Strategian seuranta ja arviointi

Strategian toteuttaminen, seuranta ja arviointi on osa kunnan talousarvio- ja tilinpäätösprosesseja. Vuosittain hyväksyttävä talousarvio perustuu kunnanvaltuuston hyväksymään strategiaan. Strategiassa hyväksytyjen valtuustokauden tavoitteiden pohjalta talousarviossa asetetaan vuosittaisia tavoitteita, toimenpiteitä ja tarvittaessa mittareita. Osavuosi- ja tilinpäätösraportoinnissa seurataan toimenpiteiden toteutumista.

Talousarvion lisäksi strategian pohjalta voidaan laatia tai päivittää erilaisia suunnitelmia ja ohjelmia, jotka määrittävät kunnan toimintaa ja joiden avulla toteutetaan strategiassa määritettyjä valtuustokauden tavoitteita ja niiden seurantaa.

Strategian toteuttamisen toimenpiteet on kuvattu talousarviokirjan kohdassa 3.1 Strategian toteuttaminen.

Esittelijä

kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi, p. 044 7500 001.

Kunnanjohtajan
päättöehdotus:

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan strategialuonnoksen.

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen seuraavilla muutoksilla:

- strategiakuvan otsikoksi siirretään ”Paltamo – unelmien kotikunta”
- strategia 2029 siirretään kuvan alakulmaan vasemmalle
- visioksi muutetaan seuraava: ” unelmat asuvat Paltamossa”

Toimeenpano: kunnanvaltuuston käsittelyyn.

Muutoksenhakukielto (asia koskee valmistelua).